

My dear President,

I am going to put before you, and submit to your decision an important proposal.

In Finland, there is no more happiness in the Theosophical Society. Almost since the world war began we were divided into two parties, coloured not so much by political sympathies as by the greater or lesser sympathy felt for myself, and I myself never liked politics, never took any active part in it. After the red revolution in 1918 it became evident, that those who - in action or in thought - had ^{been} drawn to the red side were of those who did not like me. That is why they now look upon me as white and feel myself as their antagonist. Our T.S. is thus divided in two, the "red" and the "white", although you must not of think ^{course of us} as two political parties. The red are socialists, interested in social and political reforms, they want activity, and think they are wandering in your footsteps at the same time they look upon me as your opponent, and think that those, who like myself hold different views from yours, on some matters, lack in loyalty and theosophicalness. The white are philosophically minded, thinking more of improving themselves than their neighbours, and choosing only the old theosophical propaganda out of all forms of activity.

Now these latter theosophists, to which myself belong, have always been in the majority, also at the head of affairs until the end of 1917. For some years, however, - a - perhaps growing - minority, had been turbulent. Although I as general secretary, never hindered anybody from performing whatever work he liked, on the other hand I never encouraged but the purely theosophical, I mean the technically theosophical work; I did

2

not take part for instance in ^{the} Star of the East work. But as it happens that the public opinion of this country almost identifies my name with Theosophy (as your name ^{is} identified the world over), so my passivity in any direction awakens opposition from those who disagree with my own point of view. Thus it came to pass that the said minority felt unfree and hindered and highly dissatisfied with myself as leader. By reason of this I gave over to the Society ^{the} Headquarters, founded and conducted by myself, and expressed my wish to retire from the general secretaryship. For the sake of peace and in order to give the minority their chance I resigned from rulership. This was done at the annual congress of 1917. In 1918 - after the re-revolution - the majority of members, as usual, wanted to elect me their general secretary. I declined and spoke in favour of Mr. Valvanne. At my express wish the annual congress adopted Mr. Vaino Valvanne as general secretary, but a week later Mr. Valvanne - who had entangled ⁿ himself in the revolution - bade me, almost on his knees, to take over the leadership. So I did, and acted as general secretary in name (Mrs. Olga Salo performing all the office duties) until the congress of 1919. Mr. Valvanne died in March last year (1919):

For many years it had been my inmost wish to be able to dedicate myself wholly to literary and lecture work, and accordingly, I did not want to be at the head of the worldly affairs. But as it seemed that no one else wanted to take over the general secretaryship, I made a proposal to the congress of 1919. "Give me more power and more authority," I wrote to the members, "allow me to organize everything, make me your recognised leader, and I shall continue to be your general secretary. Let me nominate my helpers and associates." By this scheme I hoped to gain more time for other work. Again I aroused the enthusiasm of many, but was met with mistrust and opposition from the minority. As my condition was un-

3
approval and

animous consent, I of course declined, when the annual congress wanted to elect me. As you know, a happy solution of the problem was found, when Dr. John Sonck consented to become general secretary.

Did peace now return to our society? Not in the least. Dr. Sonck is my old friend and no real socialist, and it seems to me that the socialist party wants absolute rulership in our society. Instead of working on their new lines they continue abusing myself and making the most ridiculous ^{accusa-} ~~accusa-~~ tions against my former management of financial matters. Yet the Society owns its Headquarters worth some three hundred thousand marks and has not a single penny a dept! And the accounts of the Society have been ^d ~~truly~~ audited every year!

On December 27th and 28th 1919 an extra meeting of the Society was held in Helsingfors. It was so stormy, so full of illwill and almost hatred against myself, that many members afterwards told me, it was impossible to remain longer in the Society. "We have tried everything", they said, "we have ^{such} suffered so much and we have made great sacrifices all these years. We have sacrificed You as our leader, in the name of love and peace, but now we see that our goodwill and our love has been cast away, without use. There is no more hope for us."

That is why a private meeting was held on New Years day.

And now I come to my proposal, which was unanimously accepted at this latter meeting. Many were not present, but we knew that we represented the majority of the members, both exoteric and esoteric.

And thus we propose to you, our dear president,

Let the Theosophical Society in Finland ^{— by maintaining its unity of name and purpose —} be divided into two formal and autonomic divisions, e. g. the social one and the occult one, both with their their own leaders and administrative bodies, both with the right to form lodges

everywhere in the contry and collect their own annual fees. The social division will have their general secretary, and we of the occult division (perhaps other division names will be chosen) will have our national president. If you give your consent, in principle, to this our proposal, then we shall elaborate the technical details.

Thus we hope to regain theosophical peace. As to financial matters we are willing to give everything, headquarters and all, to the social division. They most surely want money and property, we do not. We yield up everything gladly, for we want to do our theosophical work, artistic, literary, lecturing in peace with the whole world and especially with our theosophical brethren. And we feel sure, that when these our brothers are given full control of the old property, they leave us to fulfill our own duties. But at present no cooperation is possible - exoterically. The connecting link between the two divisions would be the esoteric section. - I am told that e.g. Mrs. Arvidsson and Dr. Angervo would probably belong to the "social division", but the most E.S. members would be on my side. And to be "on my side" does not mean lack in love or trust to you, Mrs. Besant. These are thinking people, knowing what they do, and knowing the deeper Finnish temperament better than the red socialists.

This is the first time, my dear Mrs. Besant, that I write to you unofficially on T.S. matters. I have ^{sent a copy of} my letter to my friend Dr. Sonck, our general secretary, but I have asked him to keep the matter secret until I get your answer.

Eagerly awaiting your answer I am, my dear ^{Mrs.} Besant, yours very sincerely and affectionately

Pekka Ervast

Honorary member (general secretary/founder) of T.S. in Finland.

3a) Asiasta kirjoitettiin seuraava kirje Mrs. Be-
santille (julkistaan tässä suomennettuna):

"Rakas Presidenttini,

"Oion esittä teille ratkaistavaksemme tärkeän ehdotuksen.

"Suomessa onni on kadonnut Teosofisesta Seurasta. Mit-
tei maailmansodan aluote lähtien jakauduimme kahteen puolueeseen, joi-
ta ei niin paljon värittäneet poliittiset syonpatiat kuin se suurempi tai
pienempi sympatia, mitä tunnustettiin onnina kohtaan persoonallisesta,
ja minä itse puolestani en koskaan rakastanut politiikkaa enkä siihen
ottanut siihen aktiivisesti osaa. Vuoden 1918 punaisen vallanku-
ronuksen gerästi-kävi selväksi, että ne, jotka - Teossa tai ajatuk-
sessa - olivat tulleet vedetyiksi punaiselle puolelle, olivat niitä, jotka
 eivät pitäneet minusta. Sentähden he nyt ~~pitävät~~ ^{katsovat} minua valkoiseksi
 ja pitivät minua vastustajanaan. T. S. - mme on taten jaettu kahteen, "pu-
 naisiin" ja "valkoisiin", vaikka teidän tielenkiriän ei tule ajatella
 meitä kahdeksi poliittiseksi puolueeksi. Punaiset ovat sosia-
 listeja, harjoittavat yhteiskunnallisia ja valtiollisia uudistuksia, käi-
 pävät toimintaa ja ~~katsovat~~ ^{katsovat} kulkevat teidän jäjissinne; samal-
 la he pitävät minua teidän vastustajana ja ajattelevat, että ne,
 jotka minua tavallani muutamissa asioissa omaavat teidän mielipitei-
 ksenne poikkeavia näkökantoja, ovat puutteellisia loppaalismuodes-
 saan ja teosofisuudessaan. Valkoiset ovat filosofisielisiä, ajatel-
 len chemmään omaa kuin ~~on~~ naapuriansa parannusta, ja valitse-
 vat kaikista toiminnun muodosta ainortan vanhan teosofisen
 propagandatyön omakseen.

Nämä jälkimäiset teorofit, joihi: itse kuuluu, ovat
 aina olleet enemmistössä ja myöskin asioiden johdossa vuoden 1917
 loppuun. Muutamana vuoden kuluessa oli kuitenkin - ehkä harva-
 va - vähemmistö ollut levoton. Vaikken minä ylishteerini kos-
 kean estänyt ketään tekemästä mita työtä hän halusi, en
 toiselta puolen koskaan rohkaissut muuhun kuin puhtaasti teoso-
 fiseen, tarkoitau teknillisesti teosofiseen, työhön; en esim. otta-
 nut osaa Idän Tähdän työhön. Mutta koska nyt on niin, että tä-
 män maan yleinen mielipide mittei identifioi minua nimeni teoso-
 fian kanssa (kuten teidän nimenne identifioidaan koko maailmassa),
 niin passiivisuuteni suuntaan tai toiseen herättää vastustusta niiden
 puolelta, jotka joiden näkökanta on toinen kuin minun. Sentähden kävi
 siin, että mainittu vähemmistö tuusi itsensä epäylypaaksi ja ester-
 tyksi sekä suuresti tyytymättömäksi minuen johtajana. Tämän joh-
 dosta luovuttiin Seuralle Päimäjän, jonka olin perustanut ja hoitanut,
 ja lausuin julki toivomukseksi vetäytyä syöjään ylishteeriydestä. Rau-

3b) hän ruoksi ja antaakseni vähemmistölle tilaisuuden esteetö-
män työhön luovuin johdosta. Tämä tapahtui vuosikokouksessa
1917. Vuonna 1918 - punaisen vallankumouksen jälkeen - jäsenten
enemmistö halusi tapansa onukaan valita onnetut ylisihteeriksi.
Kieltäydyn ja puhuin herra Valvanteen hyväksi. Nisunenomaisesti
pyynnöstäni vuosikokous hyväksyi herra Väinö Valvanteen yli-
sihteeriksi, mutta vilkkoa myöhemmin herra Valvanne - joka oli
sekaantunut vallankumoukseen - pyysi minua, melkein pol-
villan, ottamaan käsiini johdon. Näin teinkin, ja toimin nimelliz-
senä ylisihteerinä (rouva Olga Salon suorittamissa kaikki ~~toimissa~~
virka tehtävät) vuosikokoukseen 1919. Herra Valvanne kuoli ma-
liskuussa viime vuonna (1919).

"Mönen vuoden aikana olen hartaasti toivonut voi-
vani joskus auttaa kokonain kirjalliseen ja luento-työhön,
enka ~~niin~~ olen halunnut olla maallisten asiain johdossa. Mut-
ta koska näytti siltä, ettei kukaan toinen ollut halukas vastaanot-
tamaan ylisihteeriyttä, tein ehdotuksen vuoden 1919 vuosikokouk-
selle. "Antakaa minulle enemmän valtaa ja auktoriteettia", ke-
joitin jäsenille, "antakaa minun organisoida kaikki, tehkää
minusta tunnustettu johtajanne, ja minä olen edelleen teidän
ylisihteerinne. Antakaa minun nimittää auttajiani ja kumppa-
nini." Tämän suunnitelman avulla toivoin saavani enemmän
aikaa toiseen työhön. Taasen heräsi ihastusta monessa, mutta koh-
tasi vähemmistön puolelta epäilyttä ja vastustusta. Koska ehto-
us oli yksimielinen hyväksyminen, kieltäydyn tietysti, kun vas-
siokokous tahtoi valita minut. Kuten tiedätte, sai pulma on-
nellisen ratkaisunsa, kun tohtori John Sonck suostui tulemaan
ylisihteeriksi.

"Palasiko nyt rauha Seuraamme? Kaukana siitä. Toht.
Sonck on vanha ystäväni eikä mikään punainen sosialisti, ja mi-
nusta näyttää, että sosialistipuolue pyrkei ehdottomaan heuruu-
teen Seuraassamme. Sen sijaan että tekisivät työtä uusien suun-
tiinsa, he jatkavat parjaimistani ja tekevät mitä naurettavimpia syy-
töksiä entistä raha-asiain hoitoani vastaan. Kuitenkin seura omistaa
Päämajansa, joka on noin kolmen sadan tuhannen markan arvoinen,
eikä sillä ole pieninkään velkaa! Ja Seuran tilit on vuosittain arim-
omaisesti tarkastettu!

"Joulukuun 27 ja 28 p:nä pidettiin ylimääräinen Se-
ran kokous Helsingissä. Se oli niin myrskyinen, niin täynnä käijyyttä
ja mittei vihaa minua kohtaan, että monet jäsenet perästäjän sano-
ivat minulle, että oli ehdotonta kaivemini jäädä Seuraan. "Olem-
me kaikemme koettaneet", he sanoivat, "olemme niin paljon kad-

3c) siinä ja niin paljon uhraukset kaikkein näinä vuosina. Olemme uhraukset sinut johtajamme rakkauden ja rauhan nimessä, mutta nyt näemme, että hyvin tahtomme ja rakkaudemme on tullut viskattuksi tiehen ilman hyötyä. Ei ole toivoa enää meillä!"

"Sentiin pidettiin yksityinen kokous uuden vuoden päivänä.

"Ja nyt tulen ehdotukseeni, joka yksimielisestä onak-suttiin, tässä jälleimäisessä kokouksessa. Moni ei ollut läsnä, mut-ta tiesimme ~~että~~ edustavamme jäsenten enemmistönä, sekä ek-soteeristen että esoteeristen.

"Siis ~~on~~ ehdotamme teille, rakas presidenttimme:

"Antakaa Suomen Teosofisen Seuran - säilyttämällä-nimensä ja tarkoituksensa yhteyden - jakautua kahteen muodol-liseen ja autonomiseen osastoon, esim. yhteiskunnalliseen ja sa-latiiteelliseen; olkoon molemmilla omat johtajansa ja halli-tuksensa, olkoon molemmilla oikeus muodostaa loosheja josta puolella maata ja kerätä omat vuosimaksunsa. Yhteiskun-nallisella osastolla on ylisihteerinsä ja meillä okkultisen osas-ton jäsenillä (ei ki valitaan toisia osasto-nimiä) kansallispres-identtimme. Jos periaatteessa hyväksytte ehdotuksessamme, tahtomme laatia sitä teknillisesti yksityiskohdittain.

"Siten toivomme voittavamme takaisin teosofisen rauhamme. Mitä taloudellisiin asioihin tulee, olemme halukkait antamaan kaikki, Päi-mäjät y. m., yhteiskunnalliselle osastolle. Ne varmastikin tarvit-sevat omaisuutta ja rahaa, me emme. Me luovomme kaikesta ilo-spielin, sillä tahtomme tehdä teosofista työtämme, taiteellista, kirjallista ja luennonistytämme, rauhassa koko maailman kanssa ja etenkin teosofisten veljiesimme kanssa. Ja olemme varmat siitä, että ~~on~~ nämä veljiesimme saadessaan täyden vallan vanhan omaisuuden yli jättävät meidät suorittamaan omia velvollisuuksiamme. Mutta ny-kyhetkeltä ei mikään yhteistyö ole mahdollinen - eksoteerisestti. Yhdistäväni sitenä on olempien osastojen välillä olisi esoteerinen osasto. Olen kuullut, että esim. rouva Arvidsson ja tohtori An-gervo luultavasti liittöisivät "yhteiskunnalliseen osastoon", mut-ta useimmat ~~on~~ F. S. jäsenet olisivat minun puolellani. Ja "omi-nen puolellani" demoinen ei merkitse rakkauden ja luottamuksen puutteita teihin, Mrs. Besant. Nämä ovat ajattelevia ihmisiä, jotka tietävät mitä tekevät ja tuntevat syvempää suomalaista luonetta paremmiin kuin punaiset sosialistit.

3 d) "Ensimmäisti kertaa, rakas Mrs. Besant, kirjoitan nyt teille epävirallisesti T. S. asiasta. Olen lähettänyt kopion kirjjeestäni ~~teille~~ ystäväilleni tohtori Souckille, ylisihteerillemme, mutta olen pyytänyt häntä pitämään asiaa ~~salassa~~, ^{omana tietonaan} kunnes saan teidän vastauksenne.

"Hartaasti odottaen vastauksenne, olen, rakas Mrs. Besant, vilpittömästi ja lämpimästi teidän

Pekka Ervast,

Suomen T. S. n kunniajäsen (perustaja = ylisihteerin)

Ylläolevan kirjeen johdosta ylisihteerin tohtori Souck saamansa kopion nojalla kirjoitti Mrs. Besantille pitkäkköön kirjeen, jossa hän puhui saaneen ystäväillisiä sanoja perustaja = ylisihteeristä, mutta ~~katsoi~~ jätti hänen ja hänen ystäväinsä arkkeliä alkikipikaisen ja harkittsemattoman eikä katsonut olevan syytä ehdotelluun kahtiajako. Kuitenkin hän sanoo, että kun Mrs. Besant laajemmalla ja syvemmällä asiainnäkömyksellä ja viisaudellaan ratkaisee kysymyksen, me kyllä tulemme ~~seurustamaan~~ ^{seurustamaan} hänen ratkaisuaan.

Kauan saimme odottaa vastausta tammikuussa lähetettyyn kirjelmäme. Huhtikuussa kysyimme asiasta sähköitse ja saimme tietää, että kirje tulisi. Mutta vasta toukokuun 13 p:nä Mrs. Besant kirjoitti vastauksensa ja vasta kesäkuun 14 p:nä se joutui perustaja = ylisihteerin käsiin. Ei siis voi syyttää Mrs. Besantia siitä, että hän alkikipika tai harkittsematta olisi rientänyt ratkaisemaan hänelle esitettyä kysymystä. Hänen vastauksensa on epäilemättä pitkä harkinnan tulos.

(Nyt tulkaisiin liuskassa 3)